

Părintele Ierodiacon Iustinian Stoica

SFINȚENIA VIEȚII PĂRINTELUI
PETRONIU TĂNASE

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2023

PĂRINTELE PETRONIU TĂNASE...
„VĂZÂND PURUREA PE DOMNUL ÎNAINTEA SA”
(Cf. PSALMUL 15, 8)

În viața de obște totul trebuie făcut cu binecuvântare și cu răvonă, ca pentru Dumnezeu; să trăim în armonie și dragoste ca să înțeleagă toți că suntem ucenici ai Mântuitorului Hristos; Să prețuim bine orice clipă, silindu-ne să agonisim merinde pentru drumul cel lung înspre veșnicie; Să ne folosim bine de orice lucru al mănăstirii, ca fiind afierosit lui Dumnezeu; Să participăm cu toată atenția și simțirea la Sfintele slujbe, îmbrăcați în toată uniforma călugărească; să ne pregătim bine cu post, cu spovedanie și cu frică de Dumnezeu să ne împărtășim cu Sfintele Taine. E povățuirea pe care o dădea Părintele Petroniu fraților și părinților din mănăstirile unde a fost stareț. Un astfel de monah, un astfel de om al lui Dumnezeu, ne descoperă Părintele Ierodiacon Iustinian Stoica în cartea sa închinată celui care a călăuzit ca stareț, timp de 27 de ani, din 1984 până în 2011, obștea Schitului românesc Prodromu din Muntele Athos.

Smerenia, dârzenia duhovnicească, perseverența, râvna pentru săvârșirea după rânduială a slujbelor Bisericii, raportarea permanentă la învățăturile Sfinților Părinți în hotărârile luate cu privire la viața obștii Prodromului, discernământul în înțelegerea vremurilor și a oamenilor, indisponibilitatea de a face vreun compromis, exigența în privința propriei sale persoane și responsabilă îngăduință în raport cu ceilalți, răbdarea, frica de Dumnezeu sunt câteva dintre virtuțile Părintelui Petroniu, care ni se dezvăluie parcurgând volumul de față.

Părintele Ierodiacon Iustinian și-a petrecut 39 de ani alături de Părintele Petroniu, în mănăstirile din țară și în Muntele Athos. De aceea, poate, și-a structurat mărturisirea nu oricum, ci în planul memoriei

afective, întorcându-se în momentul și la locul nașterii Părintelui Petroniu (23 mai 1916, Fărcașa, jud. Neamț), și însoțindu-l pe acesta pe drumul întregii sale vieții. Recapitulează, astfel, întreaga sa biografie, până în momentul plecării la Domnul, 22 februarie 2011.

Cartea depășește statutul unei simple evocări, constituindu-se și într-o veritabilă cronică de viață monahală românească în mijlocul neamurilor adunate sub brâul ocrotitor al Maicii Domnului, în Athos. Aplecarea smerită a Părintelui Petroniu, așa cum îl vedem la venerabila vârstă de 94 de ani, în fotografie, pe coperta volumului, e semnul fizic, văzut, al multelor roade pe care le-a izvorât prin lucrarea sa neobosită la Neamț, la Cernica, la Antim, Slatina, Curtea de Argeș, Sihăstria și Prodromu – un pom aplecat sub greutatea roadelor pe care le poartă. Privirea, coborâtă asupra lutului din care toți am fost făcuți, iar inima, îndreptată spre Hristos.

Multă recunoștință, durere, dar și nădejde răzbat din cuvintele în care Părintele Iustinian își așază amintirile legate de Părintele Petroniu. Recunoștința ucenicului față de Părintele său duhovnicesc, durere pentru despărțirea vremelnică de starețul său, nădejde că osteneala Părintelui Petroniu, prin ce s-a înfăptuit, va aduce bucurie și odihnă românilor închinători în Sfântul Munte, cât va ține Dumnezeu lumea. Gândul de început este îndreptat către Părintele Petroniu, căruia îi cere „dacă a căpătat îndrăzneală la Dumnezeu, să Îl roage pe Acesta să-l lumineze ca să poată să îi scrie viața”, iar în finalul volumului sunt consemnate învățături, sfaturi și cugetări ale Părintelui Petroniu. Între acestea două se zugrăvește, în cuvinte și fotografii de mare însemnătate documentară, chipul de sinaxar al Cuviosului.

În tot ceea ce a împlinit, ca stareț și părinte duhovnicesc, Părintele Petroniu Tănase a arătat modul în care trebuie înțeles monahismul – rugăciune neîncetată, simplitate, austeritate, cuget curat, inimă smerită, dar plină de bucurie și nădejde, îndrăzneală, frică de Dumnezeu, unitate. Restaurarea, consolidarea și înnoirea Schitului românesc Prodromu nu au fost apanajul unui entuziasm edilitar, gol de conținut, ci al dorinței curate a Părintelui de a păstra aprinsă candela rugăciunii în acest schit „construit cu jertfelnicia și evlaviea întregului popor român, fiind îndatorați să menținem aici o candelă aprinsă și o vatră caldă pentru țara și neamul nostru, unde să fie slăvit Dumnezeu și în grai românesc”.

Volumul scris de Părintele Iustinian Stoica este în același timp o biografie a Părintelui Petroniu Tănase, dar și o monografie a Schitului Prodromu. Căpătăm astfel o dublă înțelegere, a sfințeniei vieții acestui părinte de o rară noblețe sufletească, și a unei pagini semnificative din istoria *Mănăstirii românilor* din Athos. Viața Părintelui Petroniu se împletește cu destinul Prodromului, neodihnei în a reda așezământului frumusețea cu care a fost împodobit de ctitori, adăugându-i-se frământarea constantă pentru viețuirea obștii în dragoste și unitate. Erudiția dobândită în urma lecturilor personale și a studiilor de Teologie, Matematică și Filosofie, legătura sufletească avută cu Patriahul Teoctist, slujirea lângă doi Patriarhi, Nicodim și Justinian, apartenența la *Rugul Aprins* și întâlnirea cu figurile emblematice ale acestei mișcări, clerici și mireni – Sofian Boghiu, Benedict Ghiuș, Roman Braga, Antonie Plămădeală, Adrian Făgețeanu, Vasile Vasilache, Valeriu Anania, Nichifor Crainic, Paul Constantinescu, Olga Greceanu, Andrei Scrima ș.a. – au constituit, la rândul lor, un resort al discernământului duhovnicesc al Părintelui Petroniu.

Să ne ajute Dumnezeu ca aceeași recunoștință pe care Părintele Iustinian o are în inima sa pentru Părintele său duhovnicesc să o purtăm, la rândul nostru, față de cei care ne-au oferit pe cale *merinde pentru viața veșnică*, iar smerenia și inima curată ale Părintelui Petroniu să ne străduim a le dobândi și noi!

† **Teofan**

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

ÎNSEMNARE

Bunul Dumnezeu a rânduit ca luni, 13 iunie 2022, de praznicul Sfintei Treimi, să-l întâlnesc pe Înaltpreasfințitul Mitropolit Teofan la sfințirea bisericii de la Mănăstirea Slănic, județul Argeș, când mi-a spus următoarele: *„Părinte Iustinian, sfinția ta, care ești în vârstă și ai viețuit mulți ani cu Părintele Petroniu, ești cel mai îndreptățit să te apuci să îi scrii viața, că ne trebuie la Sfântul Sinod, la întocmirea documentației pentru canonizarea sfinției sale”*.

Această veste și ascultare ce mi s-a încredințat m-a bucurat mult. Întorcându-mă la Mănăstirea Dervent, m-am apucat îndată de scris.

Spre sfârșitul lunii iulie, i-am dat telefon Preasfințitului Varlaam, Secretarul Sfântului Sinod, căruia i-am spus că m-am apucat să scriu viața Părintelui Petroniu Tănase, dar nu știu când trebuie să o prezint la Sfântul Sinod. Dânsul, spunându-mi că în 2024 este programată canonizarea lui, m-am liniștit.

Cu siguranță că Preasfinția Sa i-a comunicat Părintelui Patriarh Daniel că m-am apucat să scriu viața Părintelui Petroniu, pentru că pe 2 august, când se prăznuiește Împăratul Iustinian cel Mare, Părintele Patriarh mi-a trimis urări și binecuvântări și m-a sfătuit cum să scriu viața Părintelui Petroniu.

Părintele Patriarh Daniel mi-a făcut precizarea că nu are nevoie de viața Părintelui Petroniu pentru canonizare, ci să o scriu pentru evlavia poporului, așa cum au scris frații Baldovin viața Sfântului Calinic de la Cernica.

Pe lângă alte sfaturi, mi-a spus ca să fac acest lucru cu discreție și să nu mă zoresc la scris. M-am bucurat mult de acele sfaturi și precizări, că am putut să scriu în tihnă.

Ca să scrii viața unui mare părinte duhovnicesc nu este lucru ușor, cu atât mai mult a unuia care a viețuit 81 de ani în cinul monahal, în smerenie și într-o continuă discreție.

Dumnezeu, care pe toate le hotărăște din veșnicie, a rânduit să viețuiesc mulți ani lângă Părintele Petroniu Tănase, care ajunsese la un înalt grad de sfințenie.

Sfinții Părinți ne învață că cel ce dorește să deprindă smerenia și frica de Dumnezeu, să viețuiască pe lângă cei cu smerenie și frică de Dumnezeu.

Părintele Petroniu ajunsese cu viața sa la atâta smerenie și frică de Dumnezeu, că **prezența simțită a lui Dumnezeu îl însoțea în tot momentul și în tot ce făcea.**

Cugetările și meditațiile sale ne conving ce stare avea înlăuntrul sufletului său:

„Iată, ne aflăm în locul cele sfânt, în Biserică, acasă la Domnul, Care ne-a chemat la ospățul Său de Taină. Am venit la El în vizită ca să-i adresăm cuvinte de mulțumire, de recunoștință, pentru că atâtea binefaceri am primit de la El. Dar, cât de serbezi, cât de absente și fără de evlavie sunt vorbele și simțirile noastre! Stăm lângă El și privirile noastre rătăcesc cine știe unde; ne aflăm în jurul tronului Lui, dar noi dialogând între noi despre lucruri așa de străine de Locul cel sfânt!... Și Domnul Se uită la noi cu mâhnire și nedumerire. Parcă nu-I vine să creadă. Cum se poate? Nicio privire iubitoare și recunoscătoare de la cei ce șed la Cina Mea, cărora Mă dau zilnic mâncare și băutură către viața veșnică?”

Multe meditații de felul acesta ne-au rămas de la Părintele Petroniu. Păcat că nu a scris mai mult!

*

Am ținut cont de sfatul Părintelui Patriarh Daniel, ca să scriu viața Părintelui Petroniu pentru evlavia poporului, dar am avut în vedere că această carte este necesară să rămână ca un document istoric biografic, cu aproape jumătate din viața de mănăstire a Părintelui Petroniu, trăită în afara granițelor țării, la muntele Athos.

Am pus mult suflet să scriu această carte și ca să reușesc acest lucru, de fiecare dată când mă apucam să scriu, mă rugam mai întâi lui Dumnezeu să mă ajute și să mă lumineze, iar apoi îl rugam și pe Părintele Petroniu, spunându-i: *Părinte Petroniu, de ai căpătat îndrăzneală către Dumnezeu, roagă-L să mă lumineze ca să pot să scriu viața ta, ca să fie spre slava numelui Său și spre folosul celor ce o vor citi!*

*

Viețuind mulți ani cu Părintele Petroniu, înțelegând și văzând dorința continuă a sufletului său ca părinte duhovnicesc al Schitului Prodromu, am căutat în cuprinsul acestei cărți să evidențiez viața de sfințenie a dânsului, ca să ne fie nouă celor ce trăim vremelnic după Sfințenia lui, model duhovnicesc vrednic de urmat.

Cei care vor citi această carte, vor avea posibilitatea să înțeleagă din învățăturile sale cât suflet punea pentru ca **să statornicească o bună rânduială duhovnicescă în obștea schitului și să restaureze schitul**, iar cu ajutorul fotografiilor vor înțelege cum arăta Schitul Prodromu în luna februarie 2011, când Părintele Petroniu a părăsit lumea aceasta, mutându-se la viața cea veșnică și fericită.

Mulțumesc lui Dumnezeu, care m-a învrednicit și m-a ajutat să scriu această carte, mulțumesc și Părintelui Petroniu că am simțit că m-a ajutat cu rugăciunile sale și nu pot să nu mulțumesc și înalților Ierarhi Daniel și Teofan, care m-au sfătuit și îndemânat să scriu viața Părintelui Petroniu.

Mulțumesc familiei de ingineri, Daniel și Mihaela Drăgan, din Constanța, care au introdus manuscrisul cărții în calculator, au scanat toate fotografiile puse în carte și au tehnoredactat cartea în prima sa variantă, de la început până la sfârșit.

Mulțumesc și evlavioșilor închinători români, vechi cunoștințe și prieteni, care mi-au trimis fotografiile de la Schitul românesc Prodromu, pentru această carte.

ÎMPLINIREA ICONOMIEI LUI DUMNEZEU CU VIAȚA MONAHALĂ DIN SCHITUL PRODROMU

Toate cele rânduite din veșnicie în planul iconomiei lui Dumnezeu se împliniseră la timpul rânduit de El, mai presus de înțelegerea și de așteptările oamenilor. Așa s-a întâmplat și cu Părintele Petroniu, căruia, la vremea potrivită, Dumnezeu i-a purtat pașii spre Sfântul Munte, unde avea de îndeplinit un rost duhovnicesc înalt.

Grupul plecat din București duminică seara, în 12 martie 1978, a sosit la Prodromu, miercuri, 15 martie 1978, în prima săptămână din Postul Mare.

Realitățile de la Prodromu

Ajunși la destinație și luând cunoștință de realitățile locului, părinții au fost nevoiți ca mai întâi să pregătească camerele în care urmau să locuiască, văruindu-le și curățindu-le.

Stareț al Schitului era Ieromonahul Veniamin Popa. Între părinții bătrâni găsiți în schit se aflau monahii Nifon, Matia, Clement, Vartolomeu și Gheronte. În afară de aceștia, se mai aflau cei doi ieromonahi trimiși de Patriarhul Justinian în 1975, Ilarion Lupașcu, și în 1977, Serapion Zaharia.

Părintele Ilarion Lupașcu când a auzit că Părintele Petroniu vine la Prodromu, a plecat din schit la chilia românească *Adormirea Maicii Domnului* de lângă Mănăstirea Xiropotamu. Părintele Serapion rămânând singur, slujea Sfânta Liturghie numai duminica și la marile sărbători.

Cele șapte Laude nu avea cine să la săvârșească, pentru că trei dintre părinții bătrâni erau zeloțiști și nu intrau în biserică, iar ceilalți mergeau să lucreze cu ziua prin Athos ca să aibă cu ce trăi.

Singura sursă de existență a viețuitorilor de la Prodromu era grădina pe care o lucra Părintele Matia, ajutat la nevoie de 1-2 părinți din cei nou-veniți. Grădina producea legumele necesare pentru tot anul.

Celelalte alimente pentru hrană le procura foarte greu, schitul neavând nicio sursă de venit. Dintre închinătorii veniți din țară și din diaspora românească, foarte rar trecea cineva, ca să lase câte un mic ajutor sub formă de pomelnic cu bani.

*

După sosirea grupului celor cinci părinți, Părintele Petroniu, doritor să fie împlinită rânduiala liturgică a celor șapte Laude, s-a înțeles cu Părintele Serapion Zaharia să slujească pe rând, cu săptămâna, la Sfântul Altar, și au început să săvârșească zilnic Sfânta Liturghie, după rânduiala Sfântului Munte.

Noua rânduială liturgică a îmbunătățit foarte mult viața duhovnicească din schit, iar binecuvântarea lui Dumnezeu nu a întârziat să ne bucure, văzut și simțit, în toate zilele.

Pentru Sfânta Liturghie care se săvârșea zilnic, prescurile și vinul le primeau în dar de la Mănăstirea Lavra, de care depindea schitul. Prescurile erau lucrate de un părinte în vârstă, Zaharia, cuțovlah, care era și chelarul mănăstirii. Acest părinte mărunțel de statură, totdeauna cu voia și cu inima bună, ne dădea de fiecare dată în dar: 2-3 pâini, câte un calup mare de brânză telemea și câte 2-3 kg de pește sărat *bacaler*, cu care devenea masa îmbelșugată, sâmbăta și duminica, pentru părinții de la Prodromu.

*

Bunul Dumnezeu, rânduind ca numărul viețuitorilor să se înmulțească, programul liturgic și ascultările din obște au început să se săvârșească cu mai multă ușurință și cu sporit folos duhovnicesc. Viața

în schit era odihnitoare și liniștită, iar râvna și jertfelnicia părinților de a sluji lui Dumnezeu se simțea în tot momentul. Bucuria și mulțumirea sufletească a Părintelui Petroniu, pentru faptul cum decurgea viața în schit, era prea evidentă ca să nu fie observată.

Necesitatea schimbării conducerii la Schitul Prodromu

Dorința părinților de curând veniți, ca viețuirea la Prodromu să decurgă după rânduielele Sfinților Părinți, cu săvârșirea celor șapte Laude și cu Sfânta Liturghie zilnic, nu era după înțelegerea cea bătrânească a starețului Veniamin, care dorea ca rânduielele vechi să nu se schimbe. În această situație, mica obște de la Prodromu, în care toți erau de un cuget, i-au cerut părintelui Veniamin să demisioneze și în locul lui au ales ca stareț pe Ieromonahul Ilarion Lupașcu.

Noul stareț Ilarion, venit cu puțini ani mai înainte în Athos, deprinzând greu limba greacă și fiind cam bolnăvicios, neputând face față să rezolve treburile Schitului Prodromu, s-a văzut nevoit ca după doi ani și ceva să demisioneze din această răspundere.

Obștea de la Prodromu, care între timp se mărise cu încă 2-3 părinți, la îndemnul Părintelui Petroniu, au ales ca stareț pe unul dintre părinții nou veniți, dar Mănăstirea Lavra nu l-a acceptat. În această situație, obștea, într-un cuget, l-a ales ca stareț pe Părintele Petroniu, care nu voia să primească datorită mării sale smerenii, motivând că folosind aparat auditiv, nu va putea să facă față. Părintele Petroniu, înțelegând că nu există altă variantă și că asta este voia lui Dumnezeu, a fost nevoit să accepte.

După 6 ani de la venirea sa în Muntele Athos, pe 15 octombrie 1984, cu rânduiala lui Dumnezeu, Părintele Petroniu a fost ales stareț al Schitului Prodromu, când avea 68 ani, pe care l-a condus cu multă vrednicie până în luna februarie 2011, când s-a mutat la viața ce fericită.

Un început binecuvântat de Dumnezeu

Cu experiența duhovnicească acumulată de-a lungul celor 54 ani viețuiți până atunci în mănăstire, cu pregătirea cărturărească însușită ca licențiat a două facultăți, cu slujirea lângă doi patriarhi: Nicodim și Justinian, cu o viață personală modelată cu grijă după învățăturile Sfinților Părinți, cu seriozitatea, responsabilitatea și competența pe care le-a dovedit în slujirile încredințate lui de Biserică, între care mai ales cea de stareț la Mănăstirea Slatina, Părintele Petroniu era omul providențial trimis de Dumnezeu în Muntele Athos ca să formeze și să conducă obștea de la Schitul Prodromu.

Primind conducerea Schitului Prodromu la 15 octombrie 1984, cu smerenie și cu frică de Dumnezeu, Părintele Petroniu a început să se ocupe cu toată seriozitatea și responsabilitatea de formarea și buna rânduială a părinților din obște, după regulile monahale statornicite de Sfinții Părinți.

Dorința Părintelui Petroniu de a aduna și forma o obște duhovnicească a fost îngreunată că nu putea primi pe oricine și oricând, ci numai cu aprobare de la Patriarhia Ecumenică din Constantinopol și de la Mănăstirea Lavra, de care aparținea schitul. Pe lângă aceasta, la Prodromu nu veneau tineri mireni care să înceapă acolo viața de mănăstire, ci soseau mai mult părinți și frați care evadau din mănăstirile din țară, cu dorința să vină în *paradisul călugăresc* din Athos, unde socoteau și așteptau ca degrabă să li se coboare cununi pe capete.

Un alt neajuns greu de depășit în formarea unei obști închegate duhovnicește, era și acela că noii viețuitori soseau de la schituri și mănăstiri diferite din țară, unde deprinseseră practici și obiceiuri care nu se potriveau cu duhul de viață călugărească al Muntelui Athos. În plus, cei mai mulți nu veneau cu înțelegerea și râvna aceea *pe viață și pe moarte* de a pune umărul la restaurarea schitului, adică de a jertfi ceva pentru țara și neamul românesc.

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE (IPS TEOFAN)	5
ÎNSEMNARE	9
Cei șapte ani trăiți în familie	14
Cinci ani de ucenicie la Mănăstirea Neamțu	17
FORMAREA DUHOVNICEASCĂ ȘI CĂRTURĂREASCĂ	21
Elev la Seminarul monahal de la Mănăstirea Cernica	21
Anii de studenție și angajat la Patriarhie	24
Anii de aur viețuiți la Mănăstirea Antim	26
Activitate cărturărească în folosul Bisericii	27
VIEȚUIREA PĂRINTELUI PETRONIU	
LA MĂNĂSTIREA SLATINA	29
O stăreție începută și sfârșită cu lacrimi	31
Asedierea Mănăstirii Slatina	33
Zile, luni și ani trăiți în nesiguranță	35
LUCRAREA PROVIDENȚIALĂ	
ÎN VIAȚA PĂRINTELUI PETRONIU	41
Viețuirea la Mănăstirea Curtea de Argeș	43
Doisprezece ani viețuiți la Mănăstirea Sihăstria	46
Profunde trăiri duhovnicești avute în pelerinaj	48
Realități duhovnicești românești la Muntele Athos	51
Rânduieli providențiale aduse la împlinire de un memoriu	53
ÎMPLINIREA ICONOMIEI LUI DUMNEZEU CU	
VIAȚA MONAHALĂ DIN SCHITUL PRODROMU	55
Realitățile de la Prodromu	55
Necesitatea schimbării conducerii la Schitul Prodromu	57
Un început binecuvântat de Dumnezeu	58

Pedagogia duhovnicească a Părintelui Petroniu	60
Iconomia lui Dumnezeu, cu restaurarea Schitului Prodromu	63
Cele două surori: Marta și Maria, slujesc cu bună înțelegere la Schitul Prodromu	65
PĂRINTE DUHOVNICESC, MODEL VREDNIC DE URMAT	69
Smerenia Părintelui Petroniu	69
Răbdarea Părintelui Petroniu	72
Nevoința Părintelui Petroniu	73
Corectitudine, ordine, punctualitate	74
Înțelepciunea, bunătatea, nevinovăția Părintelui Petroniu	75
Frica de Dumnezeu a Părintelui Petroniu	78
Dorința testamentară mărturisită înainte de obștescul său sfârșit	79
ÎNAINTE DE MUTAREA SA ÎN VEȘNICIE	87
Îmbolnăvirea și internarea în spital a Părintelui Petroniu	87
Apropiindu-se de obștescul său sfârșit	91
Înmormântarea unui mare cuvios părinte	95
MOȘTENIREA DUHOVNICEASCĂ RĂMASĂ DE LA PĂRINTELE PETRONIU	99
Vlăstar sfânt din tulpină sfântă	99
Învățăături și sfaturi duhovnicești moștenite de la Părintele Petroniu	102
Meditații și maxime consemnate de Părintele Petroniu	108
Ultimele sfaturi și îndrumări duhovnicești primite de la Părintele Stareț Petroniu	114
DESTĂINUIRI DE TAINĂ	128
Darul duhovnicesc primit de la Părintele Petroniu	128
Scrisoarea olografă primită de la Părintele Petroniu	129
Părinte dragă, te sfătuiesc...!	133
MĂRTURISIRE	135
JERTFA ȘI VREDNICIA ÎNAINTAȘILOR NOȘTRI NE ÎNDEAMNĂ ÎN CONȘTIINȚĂ SĂ LE URMĂM EXEMPLUL	141
Ipostaze din viața Părintelui Petroniu Tănase 1992-2010	143

Vizite prezidențiale și arhieresti	153
Restaurarea bisericii centrale în exterior și interior	166
Poleirea cu aur a iconostasului Maicii Domnului Prodromița, a catapetesmei și a policandrelor	178
Restaurarea clădirilor care alcătuiesc cetatea Schitului Prodromu	187
Restaurarea și pictarea pentru prima data a paraclisului Buna Vestire	206
Lucrări noi și restaurări în exteriorul Schitului Prodromu	212
Picturile Părintelui Matei și sculpturile Părintelui Ioil	229
Rememorarea vieții Părintelui Petroniu - pe scurt	246